

بازار نیروی کار صنعت زعفران و شوک‌های اقتصادی

مهدی محمودزاده^۱، علی رسولیان^{۲*}، مرتضی اشرفی^۳، سید حسین محمدزاده^۴

^۱ عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بیرجند

^۲ دانشجوی دکتری مدیریت بازرگانی دانشگاه بیرجند؛ Ali_Rasoolian@yahoo.com

^۳ دانشجوی دکتری اقتصاد دانشگاه فردوسی مشهد؛ Morteza142000@yahoo.com

^۴ مدرس گروه اقتصاد کشاورزی دانشگاه تربت حیدریه؛ Hoshos_1540@yahoo.com

چکیده

بازار کار، یکی از چهار بازار مهم در اقتصاد است که به دلیل ویژگی‌های خاص آن، از اهمیت به‌سزایی برخوردار است. زیرا هرگونه تغییری در بازار کار، اثرات اجتماعی و اقتصادی در جامعه به دنبال دارد و از طرفی تغییرات در سایر بخش‌های اقتصاد، اثر خود را در بازار کار نشان می‌دهد. زعفران به‌عنوان یکی از اقلام مهم تولیدی و صادراتی محصولات کشاورزی برای ایران نقش مهمی در ایجاد و گسترش اشتغال در بخش کشاورزی بر عهده دارد. مطالعه حاضر به بررسی اثرات شوک‌های کلان اقتصادی بر وضعیت اشتغال صنعت زعفران طی سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۵۳ با استفاده از الگوی تصحیح خطای برداری پرداخته است. نتایج نشان داد که دستمزدهای واقعی بخش زعفران با بهره‌وری و اشتغال این بخش رابطه مستقیم و با نرخ بیکاری آن رابطه غیرمستقیم دارد. از طرفی نتایج نشان داد که در بین شوک‌ها، شوک میزان تولید به سطح زیرکشت (عملکرد) و عرضه زعفران دارای اثرات بیشتری بر وضعیت اشتغال صنعت زعفران می‌باشند.

کلمات کلیدی: زعفران، بازار نیروی کار، شوک اقتصادی

مقدمه

در حال حاضر، ایران بزرگ‌ترین تولیدکننده و صادرکننده زعفران در جهان است. اما علی‌رغم قدمت کشت زعفران، روند افزایشی سطح زیر کشت و تولید این محصول در مقایسه با بسیاری از محصولات زراعی رایج در کشور سهم کمتری از فناوری‌های نوین به آن اختصاص یافته و تولید آن عمدتاً بر دانش بومی متکی بوده است. از سوی دیگر وضعیت اشتغال نیروی کار این بخش نشان می‌دهد که سهم زیادی از وضعیت اشتغال بخش کشاورزی را به خود اختصاص داده است. امروزه یکی از دغدغه‌های اصلی در کشور، مسئله بیکاری است که لزوماً به نوسانات فصلی و دوره‌ای اقتصاد مربوط نبوده و جنبه ساختاری دارد (شهبازی تبریزی، ۱۳۸۴). بررسی عوامل ساختاری و دوره‌ای بیکاری و شوک‌هایی که منجر به تغییرات پایدار در نرخ بیکاری می‌شود، حائز اهمیت است. در واقع مطالعه تاثیر شوک‌ها بر بازار کار خصوصاً برای درک پویایی‌های بازار کار به منظور تدوین سیاست‌های ملی، منطقه‌ای و بخشی نیروی کار که هدف آنها تعدیل نوسانات اشتغال بویژه در دوران رکود اقتصادی است، مهم است (لوکیانینکو و اولیسکوویچ، ۲۰۱۵). از این رو، مطالعه حاضر به مدلسازی اقتصادی رابطه بین متغیرهای تاثیرگذار بر وضعیت اشتغال بازار زعفران براساس مدل تصحیح خطای برداری و تجزیه و تحلیل اثر شوک‌های موثر بر نرخ بیکاری این حوزه پرداخته است. بدین منظور، مجموعه‌ای از متغیرهای نماینده بازار، نیروی کار در نظر گرفته شده و یک مدل ساده بازار کار اقتصاد کلان ایجاد شده است تا

^۱ - علی رسولیان - Ali_Rasoolian@yahoo.com